

у општим теоријским разматрањима веома складно нашла место излагања о финансијском праву НР Бугарске. С обзиром да је финансијско право у нашој земљи једна од грана правних наука која је и у предратном периоду била недовољно развијена и којој у читавом послератном периоду готово да није поклањана никаква пажња, појава једне такве књиге може и треба да буде обележена као својеврстан догађај и подстицај на размишљање о многим актуелним питањима правног регулационог система савремених финансијских система.

Књига професора Ангелова подељена је у два велика дела. У првом, општем делу, размотрена су питања правног регулационог финансијског система као целине. У та излагања спадају главе у којима је аутор прво размотрио опште карактеристике социјалистичких финансија, а затим посебну пажњу посветио систематском приказу општих обележја финансијско-кредитног и новчаног система НР Бугарске. У даљим главама нашла су одговарајуће место излагања о устројству финансијске администрације, предмету и методу финансијског права уопште и посебно у НР Бугарске, изворима финансијског права, основама на којима почива доста сложена финансијска контрола. У завршном делу ових излагања посебно место припало је новцу, новчаном оптицају и платном и уопште валутном режиму НР Бугарске.

Други, посебни део ове књиге, садржи приказ буџетског и пореског система, система осигурања и кредитног система НР Бугарске. Мада нешто мање занимљива, јер садрже углавном опис позитивноправног регулационог финансијског система ове земље, излагања у читавом посебном делу привлаче пажњу читаоца коме је стало да упозна принципе и механизме који карактеришу финансијски систем једне земље. С обзиром да је у питању земља која је не само наш први источни сусед и са којим су постојале и постоје традиционалне и бројне везе, већ и земља која је свакако постигла много у двадесетогодишњем периоду изградње социјалистичког друштвено-економског система, ова излагања имају посебну драж.

Мада бугарски језик представља извесну тешкоћу при читању ове књиге, напор који је потребно учинити вишеструко се надокнађује оним што читалац од овог драгоценог прилога науци о финансијском праву добија.

Др М. Петровић

YEARBOOK OF AIR AND SPACE LAW, 1965. Montreal, Mc Gill University, Institute of Air and Space Law, 1967. p. XXIII + 705.

Овај годишњак о ваздухопловном и космичком праву појављују се после више од шездесет година стварања ваздухопловног права и десет година рада на основним начелима и правилима космичког права. То је време у коме се из материје коју обухвата Годишњак објављује, у поређењу са другим гранама правне науке, приличан број стручних и научних радова. Међутим, појавом Годишњака, правна књижевност посвећена проблематици везаној за ваздушни и космички простор, обогаћена је јединственом публикацијом те врсте у свету. У Годишњак су, на основу брижљиво и стручно извршеног одбира, унети материјали који представљају не само основну документацију за најважније проблеме ваздухопловног и космичког права већ и документацију до које се често тешко долази.

Основно обележје Годишњака је у томе што су његови издавачи водили рачуна о потреби да и ваздухопловно и космичко право буду равноправно заступљени, мада су делови посвећени једној и другој материји нужно испуњени материјалима различитим по врсти. Осим две расправе (Ј. С. Соорег: „Оснoв међународног јавног ваздухопловног права”, I део,

стр. 3—37 и И. А. Влашић: „Развој космичког права 1957—65 — достигнућа и проблеми”, II део, стр. 365—405), које представљају доктринарне прилоге рабене веома систематично, оба дела Годишњака, од којих је први посвећен ваздухопловном а други космичком праву, садрже следећа поглавља: I Доктрина, II Преглед права у појединим државама, III Међународни уговори, IV Међународне организације, V Невладине организације, VI Законодавство појединих држава, VII Одлуке (ова глава не постоји у делу о космичком праву) и VII Библиографија.

У вези са првим делом Годишњака треба истаћи посебно неколико коментара о унутрашњем законодавству и међународним уговорима Аустралије, Југославије, Канаде, Пољске и скандинавских земаља. Не мање корисним треба сматрати приказ рада међународних, општих и регионалних организација, као и приказ рада невладиних организација. У делу који је посвећен одлукама донетим у пракси, материја је подељена према критеријуму да ли су у питању одлуке донете од стране судских органа, или су то акти административних органа. Посебну вредност другог дела Годишњака представља приказ националних законодавстава (белешка о националном законодавству и подаци о законским текстовима, посебно Француска), и стручно одабрана и ванредно корисна документација о међународним уговорима (општим, регионалним и биатералним), са објављеним текстовима у целини или делимично, затим приказ рада невладиних организација (посебно УН), како општих тако и регионалних, и приказ рада међународних и националних невладиних организација.

Библиографија, дата на крају Годишњака, обимна је по сакупљеном материјалу и веома корисна по начину излагања.

Сакупљена грађа и начин на који је она сребена скрећу пажњу на издавача овог Годишњака. Наиме, Институт за ваздухопловно и космичко право Mc Gill Универзитета у Монреалу, као познати светски центар за изучавање ваздухопловног и космичког права, налази се и ради у Монреалу, граду који се, захваљујући чињеници што се у њему налази седиште Међународне организације за цивилно ваздухопловство (ИКАО) и Међународног удружења за ваздушну саобраћај (ИАТА), постепено истовестује са средиштем збивања у међународном цивилном ваздухопловству. Ова чињеница представља свакако један од објективних чинилаца који су допринели вредности Годишњака. Несумњиво да велика заслуга за изузетну вредност овог Годишњака припада и професору међународног приватног права, René H. Mankiewicz, главном уреднику Годишњака. Једина примедба која би се могла упутити издавачу у погледу времена изласка из штампе Годишњака (јер се он односи на 1965. годину, а изашао је из штампе 1967. године) и, стога, неизбежне неажурности у погледу нових чињеница до којих је дошло нарочито у развоју космичког права, верујемо да ће бити отклоњена скорим објављивањем нових свезака Годишњака. На тај начин, Годишњак би постао и неопходан приручник за интересованих стручњака, посебно оних који се баве ваздухопловним и космичким, односно шире, саобраћајним правом.

Др Вида Чок

Др Миливој Деспот: СУВЕРЕНИТЕТ У ПРОСТОРУ ИЗНАД ДРЖАВНЕ ТЕРИТОРИЈЕ, Издање Института за упоредно право, Београд 1966.

У овој монографији др Деспот је обрадио разна питања везана за суверенитет држава изнад њихове територије. Дајући у првом делу опште појмове суверенитета у том простору, писац даље обрађује разне теорије које су претходиле правном установљењу суверенитета у ваздушном простору, које је учињено Париским конвенцијом од 1919. године. Пошто је теорија суверенитета усвојена, писац нас упознаје на који на-